

Hör nu tonsättare och grammofoonbolag! VILL NI TYSTA NÄRRADION?

JUST NÄR närradion börjar få luft under vingarna kommer ett nytt hot mot dess existens. Tonsättarnas organisation STIM och grammofoonbolagens IFPI ställer nu sådana krav på ersättning från föreningarna för den grammofoonmusik de sänder, att hela närradioidén kan löventyras!

STIM och IFPI begär att några hundra närradioföreningar ska betala en och en halv miljon kronor för den inspelade musik de använder i närradion. Skulle ett avtal träffas på den nivå innebär det sannolikt att de flesta föreningar som nu deltar i närradion måste dra sig ur.

Då skulle närradion kunna bli det enda i sitt slag för de "rika" föreningarna.

■ ■ ■ Närradion har på många håll blivit en succé. Lyssnarsiffrorna ligger långt högre än de flesta tror. Den senaste undersökningen kommer från Ekösköns och visar att 14 procent av lyssnarna hör på närradio regelbundet!

Närradion har vidgat yttrandefriheten. Man behöver inte lyssna länge på

närradion för att inse det. Där förekommer informations- och debattprogram av ett slag som aldrig skulle sändas i riks- och lokalradion. Grupper som i Artionden klagat över att de saknat möjligheter att nå ut med sitt budskap har fått en chans.

44 procent av sändningstiden i närradion är musik. Det är ingen orimlig siffra. SRS radioprogram ligger på ungefär samma nivå.

Musiken har under närradions första försöksår blivit ett sätt för föreningar representerande de mest skilda opinionerna att få allmänheten att lyssna. Att kraftigt bestämma musiken, med hjälp av en närmast prohibitiv avgift, skulle innebära ett missbruk av den monopolställning upphovsmännens organisationer fått i upphovsrättslagstiftningen.

■ ■ ■ STIM/IFPI:s motpart i de förhandlingar som pågår är formellt alla närradioföreningar, men i praktiken en förhandlingsgrupp från föreningarna som den statliga närradioutredningen hjälpt till att få utsedd. Gruppen har lagt ett förslag på ungefär

• När två närradion firar ettårsjubileum i stora säll den inför hotellet om en svarar för STIM och IFPI (grammofoonbolag) vill ha en och en halv miljon kronor för den musik som spelas i närradion. Lars Leijonborg sekreterare i närradioutredningen, har ett förslag till lösning.

1/10 av STIM/IFPI:s — det är en nivå som redan den kommer att innebära problem för vissa mindre föreningar.

Att STIM/IFPI hamnat för högt i sin budgivning i de pågående förhandlingarna framgår av att man aldrig kommer att få in de belopp man räknat med, därför att många föreningar måste sluta sända. Ur

STIM/IFPI:s egen synvinkel hade det kunnat vara lika bra att lägga ett lägre bud som medgivit fler föreningar att fortsätta sända. Men förmodligen har upphovsmännen påverkats av en helt annan faktor: viljan att inte ge några förhandlingsargument åt lokalradion när dess ersättningsnivå ska förhandlas fram om en tid.

Om en överenskomme inte nås till huvudsakligen tystnar musiken i närradion — med undantag för gudstjänstmusik, arabisk och kinesisk musik, viss "levande" musik, etc.

■ ■ ■ Några exempel på konsekvenser av upphovsmännens bud:

Närradion i Umeå skulle få sina totala produktionskostnader höjda med 66 procent. Saronförsamlingen i Göteborg, som knappast alls sänder andakter utan gemenskapsprogram för stadsdelen, skulle få betala en årsavgift till upphovsmännen på ca 50 000 kronor. Närradion i Karlstad skulle få betala 25 370 kronor/år. Det kan jämföras med att Karlstads kommun får allt sitt musiknyttjande betalar knappt 13 000 kronor/år.

Närradioföreningarna måste lå ett avtal som gör det möjligt för dem att sända grammofoonmusik!

Både parter har famlat efter argument i diskussionerna. Närradio är något helt nytt och jämförelser med andra företaget är sällan meningsfulla — förutom lokalradioavtalet

har sådant som musik vid idrottstävlingar, mässor och folkparker dykt upp som förhandlingsargument.

Det avgörande argumentet är emellertid detta: med STIM/IFPI:s avtal blir det kanske inte någon närradio i Sverige. Då får — i värsta fall — närradions motståndare ånliga det bevis de hittills letat förgäves efter för att närradio bara står öppet för föreningar med gott om pengar.

■ ■ ■ Några har föreslagit att staten skulle gå in för att säkra denna viktiga form av yttrandefrihet.

Det är inget bra förslag. Även bortsett från att staten inte har råd att satsa några nya pengar. Närradio ska inte bli beroende av statliga pengar — det är en viktig princip! Den enda lösningen ligger i att STIM/IFPI inser att de både i eget och yttrandefrihetens intresse borde stryka en nolla i sitt förhandlingsbud.

För musiker, tonsättare och grammofoonbolag blir närradion trots allt en inkomsttänning. Även om ett lägre bud skulle gå igenom.

— LARS
LEIJONBORG